

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatelj (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo je na Grabnu, štev. 5.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč na leto: 5 K 60 vin., za pol leta 2 K 80 vin., za četrt leta 1 K 40 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Prvo zborovanje narodnega zastopstva Spodnje Štajerske.

Udeležba.

Preteklo nedeljo dan Treh kraljev je imel v Celju prvo svojo redno sejo glavni odbor narodne stranke za Štajersko. Seja je bila neizmerno zanimiva in je trajala od 1/2 11. do 1. ure opoldne ter od 2. do 5. ure popoldne. Udeležili so se po predsednikih oziroma namestnikih okrajni odbori narodne stranke in sicer za okraje Gornjigrad, Šoštanj, Slovenji gradec, Vransko, Braslovče-Polzela, Žalec, Celje in okolica, Trbovlje-Hrastnik, Laški trg-Zidanmost, Brežice-Sevnica, Št. Jur Dramlje-Kalobje, Vojnik, Šmarje, Konjice, Maribor mesto, Maribor desni dravski breg, Ruše, Marenberg, Ormož. Svojo odsotnost so opravičili zastopniki okrajev Mozirje, Kozje, Rogatec in Ljutomer. Zadržani so bili tudi zastopniki že sestavljenih okrajnih odborov v okrajih Slovenska Bistrica in Št. Lenart, v okrajih Ptuj in Maribor levi dravski breg se pa okrajna odbora še le sestavljata. Za Celje in okolico so zastopniki okrajnih odborov izvolili 13 odbornikov za glavni odbor, tako da šteje glavni odbor 40 članov.

Sestavitev odbora in odsekov.

Glavni odbor se je sestavil in volil predsednika dr. Kukovca, podpredsednika župana Josipa Širca iz Žalca in Josipa Šinka iz Središča, nadalje tajnika profesorja dr. Ant. Dolarja in urednika V. Spindlerja in blagajnika dr. Stikerja. V izvrševalni odbor narodne stranke so se izvolili razun predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov in blagajnika še gospodje dr. Janko Sernec, zdravnik notar J. Drukar, nadučitelj Gradišnik, Franc Pahernik, velepos. in J. Cizel, trgovec. Izvolili so se nadalje odseki in sicer časniški odsek s predsednikom dr. Jankom Serncem, šolski odsek s predsednikom dr. Dolarjem, odsek za narodno gospodarstvo s predsednikom dr. A. Božičem in posredovalni odsek s predsednikom dr. Gosakom, dočim izvrševalni odbor v celoti tvori tudi volilni odsek.

O delokrogu okrajnih odborov

je na to v obširnem, temeljitem poročilu govoril g. dr. Anton Božič. Povdarjal je, da so okrajne organizacije, na deln tem okrajni odbori duša narodne stranke; če bodo ti delovali, bode narodna stranka živela sveže, zdravo življenje. Delovanje okrajnih odborov se da po govornikovih izvajanjih deliti v tri dele: 1.) delovanje odbora samega, 2.) delovanje okrajnega odbora nasproti glavnemu odboru in 3.) delovanje istega nasproti članom stranke, nasproti ljudstvu. Naštel je za tem predmete, ki spadajo v delokrog okrajnih odborov, kakor so v §. 10. podani v organizacijskih pravilih stranke, ki smo jih priobčili v minoli številki.

Posebej priporoča in zabičuje okrajnim odborom razmišljanje o možnosti ustanovitve kmetijske družbe za Spodnje Štajersko. V to treba resnega premotritvanja gospodarskega položaja v različnih okrajih.

G. učitelj Gosak vpraša, ali ima glavni odbor na razpolago veščake v kmetijstvu, na kar mu odgovori dr. Kukovec, da bodo slovenski potovalni učitelji vsikdar z veseljem pripravljeni iti stranki pri prirejanju gospodarskih sestankov na roko, da pa ima stranka sama v svoji sredi mnogo veščakov v kmetijstvu, ki bodo vedno rade volje pomagali. G. dr. Karba želi, naj bi člani okrajnih odborov šli med ljudstvo, od vasi do vasi, kjerkoli se čita „Narodni list“, naj bi čim največkrat mogoče sklicali te ljudi k sestankom in jim tam razkladali ideje narodne stranke. Želi tudi za gmotno ojačenje stranke, naj bi se prirejale veselice, katerih čisti dobiček bi bil namenjen za narodni sklad. — G. Kramar opiše razmere delavstva v Trbovljah in želi, naj bi se stranka z vso silo vrgla na resno, praktično delo med tamošnjimi delavci. G. Čulek povdarja, da se morajo okrajni odbori s posebno vnemo zavzeti za to, da pridobe za ideje narodne stranke kmečko mladino, ker s to moramo kot stranka bodočnosti računati. Stare, zakrknjene ljudi pustiti v miru, mlade, delavne moči pritegniti.

Pri popoldanskem zborovanju, ki je trajalo od druge do pete ure, je bilo skoro ves čas govora

O narodnem svetu in o bodočih državnozbornih volitvah.

Po daljši, silno zanimivi debati (razgovoru) je prišlo v vseh točkah do popolne jasnosti in do sporazumljenja, in baš razgovor o teh stvareh je pokazal, koliko resne volje in koliko moči za delo je bilo nabranih po celem Spodnjem Štajerskem. Zastopnikom narodne stranke na zaupnem shodu v Mariboru, na katerem se ima ustanoviti narodni svet za Štajersko, so se dala točna navodila; v mnogih točkah so se jim pustile popolnoma proste roke; vendar so za vsak svoj korak odgovorni stranki.

G. Prekoršek želi kot zastopnik organizacije vseučiliškega dijaštva, združenega v „Prosveti“, naj bi zastopniki narodne stranke na shodu v Mariboru zahtevali, da dobi tudi slovensko dijaštvo, ki deluje za ljudstvo, svoje zastopstvo v narodnem svetu. Dr. Kukovec to obljubi storiti.

O strankinem glasilu

in o njega gmotnem položaju je podal g. dr. Stiker poročilo, ki je z zadovoljstvom navdalo vse prisotne.

Mnoge druge zadeve, ki so se razpravljale na zborovanju, morajo začasno vsled položaja ostati tajne.

Zborovanje je bilo plodovito in z vidnim zadovoljstvom so zapustili zastopniki cele Spodnje Štajerske Celje.

Želimo le, da se okrajne organizacije, „duša stranke“, z vso žilavostjo oprimejo dela; uspehi ne bodo izostali in izvrševalni odbor stranke jim bo vedno stal zvesto ob strani. V znamenju dela naprej in bodočnost je naša!

Štajerski deželni proračun za leto 1907.

Celje, dne 8. januarja 1907.

II.

Kaj stori štajerska dežela za Slovenskega kmeta?

Kakor v izdatkih za učne namene, tako so Slovenci tudi v gospodarskih zadevah na slabšem. Deželni odbor je skrbel le za srednji in gornji Štajer, popravljal in gradil tam ceste in železnice, uravnaval reke, potoke in hudournike, — med tem časom so pa reke Drava in Savinja in potoki Pesnica, Dravinja itd. preplavljali naša najrodovitnejša polja, odnašali zemljo in povzročali neizmerno škodo. — Deželni odbor se je držal gesla, da morajo biti najprej Nemci siti, potem še je le dovoljen Slovincem pristop k skledi.

Za deželno-kulturne (gospodarstvene) potrebe je za leto 1907 določen znesek 2.486.122 K. Od te potrebščine je pokrit delež 708.082 K

primankljaj znaša torej	1.778.040 K
V posameznem zahteva deželni odbor:	
1. za ceste in železnice	721.498 K
2. za vodne naprave	737.020 K
3. za deželno planšarsko šolo „Grabnerhof“	70.208 K
4. za kmetijsko-kemično preskuševalnico v Mariboru	9.495 K
5. za kmetijsko-kemično preskuševalno in semensko postajo v Gradcu	10.500 K
6. za pospeševanje vinarstva	340.500 K
7. za razne deželno-kulturne izdatke	597.005 K
skupaj	2.486.122 K

Redni stroški za vzdrževanje cest znašajo 402.400 K, izvanredni izdatki so pa določeni na 319.098 K. Med izvanrednimi stroški se nanaša na slovenski del Štajerske donesek za okrajno cesto Črešnjevci, Trnovec v Slovenje-bistriškem okraju v znesku po 8.500 K, donesek za preložitve ceste Sv. Barbara v Haložah — Borelgrad v ptujskem okraju po 10.750 K in donesek k gradnji okrajne ceste II. razreda Laporje — Pekel v Slovenje-bistriškem okraju po 13.820 K.

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

Redni izdatki za vodna dela znašajo 68.220 K. izvanredni pa 668.800 K. Med izvanrednimi izdatki se nahajajo stroški za regulacijo Mure v znesku po 224.900 K. od katerih pa pride največji del na gornje in srednje Štajersko posebno okoli Gradca, dalje za regulacijo Savinje 50.000 K. za vravno Drave med Ptujem in Dravci 75.000 K. Za vravnavanje Pesnice je določenih 160.000 K.

Nekaj posebnega je planšarska šola „Grabnerhof“ na gornjem Štajerskem, ki stane deželo v prihodnjem letu čistih 22.008 K.

Ta šola ima velikanski pomen za kmetijstvo, seveda pred vsem za planinsko kmetijstvo, koristi od nje pa vleče neposredno le srednji in gornji del naše dežele. Ta šola goji v prvi vrsti živinorejo in mlekarstvo, se peča s travništvom ter ima posebno pod sedajnim ravnateljstvom precejšnji vpliv na gornještajersko kmetijsko gospodarstvo. Ravnatelj Paul Schuppli vodi poučne tečaje in šolo, njegova žena pa ima v oskrbi gospodinjsko šolo. Tak zavod bi nam Slovencem neizmerno koristil in marsikaj bi se pri nas spremenilo. Mi pa nimamo, kakor sem že v zadnjem listu povdarjal, nobene slov. kmetijske šole, kjer bi se mogli naši kmetje in kmečki sinovi pridno v kmetijstvu izuriti in dobljeno znanje na domačem posestvu uporabiti. Oskrbnike in gospodarske uradnike sicer nujno potrebujemo, še bolj pa nam je treba šol, kjer se učijo kmečki fantje gospodariti in odkoder pridejo potem na kmetijo staršev nazaj. Mi potrebujemo učnih tečajev v slovenskem jeziku, kjer poučujejo slovenski strokovni učitelji, potrebujemo vzornih kmetij, na katerih gospodarijo domače moči, ljudje, ki imajo srce in razumevanje za naš slovenski kmečki stan. Slovenci zelo pogrešamo zimske kmetijske šole, kjer se kmečki fantje strokovno izobražujejo. Namesto vsega tega imamo tri potovalne učitelje, ki se v resnici mnogo trudijo, vzbuditi naše kmečko ljudstvo in ga strokovno izobraziti; pa njihov trud ne bode tako dolgo izdal, dokler ne dobimo v posamezne kraje strokovno izobraženih kmetov, ki žive in gospodarijo sredi ljudstva in ki bodo prednjačili drugim v umnem obdelovanju zemlje, v izvrševanju tega, kar potovalni učitelji priporočajo. — Deželni odbor štajerski zadene na naših žalostnih razmerah največja krivda, ker se za želje našega kmečkega stanu ne briga in nam namenoma noče dati slovenskih strokovnih kmetijskih šol, katerih imajo Nemci v obilju. Zdi se mi, kakor da je ravnanje deželnega odbora in zbora že od vsega početka proračunjeno na to, da se da Slovencem kolikor mogoče malo izobrazbe, ker neizobražen in siromaški rod se da tem hitreje raznaraditi.

Za kmetijsko-kemična preskuševališča v Mariboru in v Gradcu je določena potrebščina v skupnem znesku po 19.995 K. Preskuševališča so na slovenskem Štajerskem splošno le malo znana in sicer ravno vsled tega, ker so zbog svojega nemškega značaja slovenskemu kmetu težko pristopna. Preskuševališča se pečajo s preiskovanjem kakovosti zemlje, gnojil, krmil, dalje živil kakor vina, sadjevca, vode, mleka, olja, sira, moke itd. Na eni strani imajo namen s preiskovanjem zemlje, gnojil in krmil pospeševati različne panoge kmetijstva, posebno živinorejo, na drugi strani morajo svariti odjemalce pred kupovanjem ponarejenih živil ter na uradna in druga vprašanja določiti sestavine posameznih tvarin. Ta preskuševališča dobila bodo za naše slov. kmetijstvo še le takrat veljavo, ko bodo stopila v ožjo stiko z ljudstvom, kar je pa mogoče le, ako bodo preustrojena v slovenskem duhu, kakor bi od vsega začetka morala biti.

Za pospeševanje vinarstva je odmerjena vsota 340.000 K. Lepa vsota je to, vendar je ni dala dežela, ampak pokrije se z državno podporo v znesku po 74.007 K in z dohodki iz deželnih in državnih trtnic.

Državnih trtnic je 22, deželnih in državnih skupaj pa 10. — Razven tega je pet viničarskih šol in sicer v Silberbergu pri Lipnici, na Bregu pri Ptuju, v gornji Radgoni in na Kamenščaku pri Ljutomeru.

V zadnjih letih se je za vinarstvo zelo malo storilo in v vseh vinorodnih krajih naše slovenske Štajerske, kjer se trta goji, je videti lepe novo

zasajene in dobro obdelane vinograde. Seveda ako bi Slovencem ne priskočila država na pomoč, bi vinogradništvo tudi pri nas ne bilo v toliki meri napredovalo. Opozarjati je treba tudi na to, da deželna in državna pomoč le takrat hitro in mnogo zaleže, ako se deli po domačih ljudeh, ki nas Slovence razumejo in z nami čutijo, kar se pa pri nas hudo pogreša. — Naš kmet nima mnogokrat niti k domačinu zaupanja, kaj še proti tujcu.

Za razne deželno-kulturne potrebščine je namenjena velika vsota 463.619 K. — V tej postavki se posebno dobro kaže, kako podpira deželni odbor Štajerski nemški del dežele izredno bolj kakor nas.

Pred vsem povdarjam, da dobiva c. kr. kmetijska družba štajerska od dežele redno 13.800 K podpore. — Kmetijska družba štajerska je ustanovljena tudi za Spodnještajersko, plodonosnega dela pa tukaj ni nikdar razvijala. — V tem oziru se ne bo na boljše spremenilo tako dolgo, dokler se ne razdeli družba v slov. in nemško sekcijo (oddelek) vsaka s samostojno upravo. Če se to ne bo kmalu zgodilo, bo se morala za slovensko Štajersko ustanoviti posebna kmetijska družba, do ktere bo se naš kmet vedno in z zaupanjem obračal in ktera bo delovala uspešnejše, ker bo slovenska.

Dopisi.

Petrovče. Z veseljem smo čitali v „Narodnem listu“ z dne 27. decembra 1906, da se je dne 23. m. m. sestavil okrajni odbor narodne stranke za Žalec, Petrovče, Velika Pirešca, Gotovlje, Griže in Sv. Peter in ravno tako nas veselilo, da so voljeni v navedeni odbor sami za napredek našega ljudstva in blagor naše domovine navdušeni nesebični možje, od katerih pričakujemo, da bodo krepko delovali za naš vsestranski napredek. Občine, katere tvorijo naš okraj, se nahajajo v sredini naše krasne Savinske doline, torej v krajih, v katerih je najbolj razširjeno hmeljarstvo, vir in upanje bodočega blagostanja naše Savinske doline. Tukaj se nudi okrajnemu odboru narodne stranke krasen neomejen delokrog na najširši podlagi v vsakem oziru in posebej glede hmeljarstva, glede organizacije in združenja vseh hmeljarjev v svrhu boljše prodaje hmelja; tako hočemo z vztrajnim in neumornim trudom delovati na to, da se dosežejo sčasoma zaželjeni uspehi in za nas ugodnejše razmere. Hmeljarji, včasih se sliši glas posamičnega kmeta, kadar se tuintam kakšno krajevno društvo ustanovi: „Pomagajte nam raje, da bomo hmelj boljše prodali“. Tozadevna želja je gotovo dobra, z isto se strinjamo vsi brez izjeme, a treba je pomisliti, da niti posamezni človek, niti posamezna kmetijska društva tega ne morejo doseči, ker ne morajo kar tako čez noč premagati mogočno organizacijo tujih hmeljetržcev in hmeljekupecev. To je edino mogoče, če se vsi hmeljarji združijo v eno močno skupino ali zadrugo, katera bi morala složno delovati in postopati po nekemu tozadevnemu skupnemu načrtu. S to zadevo se hočemo v prihodnosti korenito baviti v prid in korist naših hmeljarjev. Toliko za danes. Vas pa kmetje-rojaki vabimo zopet, da vstopite v ogromnem številu v narodno stranko, da si naročite „Narodni list“, kateri hoče nesebično delati za naš napredek. Mi smo kmetovalci in naše geslo naj bode: Naprej, narodna stranka!

Hrastnik. In doživeli smo tudi Hrastničanje svoj dan; bilo je novo leto in novo veselje, nova navdušenost nas je prešinila. Vetroven dan je bil, a veter se je igral le z eno zastavo, ki je plapolala raz hiše, kjer so zborovale naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Vihar, bij v to trdnjavo, nasprotniki na noge, mi pa — čuvamo! Te misli smo imeli ob zborovanjih. V najlepšem redu, ob obilni udeležbi smo zborovali, Mesto dosedanjega predsednika moške podr. „družbe sv. Cirila in Metoda, g. župnika Erjavca smo si izbrali predsednikom g. učitelja Rob. Plavšaka, namestnikom g. naduč. Jos. Sorčana. Istočasno je zborovala ženska podružnica, ki si je izvolila dosedanjjo predsednico, vrlo „slovensko mati“ g. A. Dimnik, podpredsenico pa gospico Lojzko Roš.

Z burnim živijo je bil sprejet g. prvomestnik Tomo Zupan. V imenu ženske podružnice ga je v lepem govoru pozdravila gospica Roševa ter mu izročila prekrasen šopek iz svežih rož, prevezau s trobojnico. Ginjen se je zahvaljeval g. prvomestnik. Po zborovanjih se je vršila božičnica v telovadnici nove deške šole. Zbralo se je nad 200 staršev z otroci. G. naduč. Sorčan je v imenu učiteljstvain kr. šolsk. sveta v izbranih besedah pozdravil g. Zupana, za kar se mu je ta iskreno zahvalil. Nato so bili obdarovani otroci, ki so se vpisali v otroški vrtec (87). Ej, kako veselje je vladalo med njimi. S kakim vriskom so sprejemali darove. Izreči nam je tu največjo pohvalo našim narodnim gospicam, ki so s priznano pridnostjo in spretnostjo vodile priprave k božičnici. Hvala in čast jim! — S tem dnevom smo dosegli hrastniški Slovenci vspehe, za katere smo se trudili leta in leta. Marsikdo, ki je dosedaj mirno gledal na naš boj, je postal s tem dnevom popolnoma naš. O Bog, daj, da ne zamre nikdar to navdušenje za narodno stvar! Glejte delavci, poslušajte kmetje: borili smo se za slov. narod, gledali ste mirno, niste izpregledali, da delamo za vas, da nam ni bilo za drugo kot storiti kaj za tlačeni naš rod, za uboge trpinčene delavce, za toliko zaničevane kmete. Zakaj niste bili z nami? Koliko lažje, koliko več bi si ohranili; tako pa je šlo vse rakovo pot. Ali vam ni krvavelo srce, ko ste videli, kako zasramuje Nemec naše pravice, ko so nam iztrgali kos za kosom zemlje, naše rodne zemlje? Vi pa ste nosili in še nosite težko zaslužene novce v tujo malho in če vam vrže sovrag tisočinko dobička v obraz — kot v posmehovanje — zadovoljni ste mesto da bi se sramovali in sunili nasprotnika tja, kamor zasluži. Naj se spremeni to, vzmimo tujca iz naše doline, naš denar naj pa ostane med nami in mi bodimo na straži za svoje pravice!

Rajhenburg. „Sl. Gospodar“ me je v svoji 1. št. z dne 3. januarja t. l. ostudno napadel. Sicer bi se ne oziral na njegove napade, ali, ker mi je očital nepostavnosti pri zadnjih deželnozborskih volitvah sem prisiljen kot takratni volilni komisar v občini Senovo nastopiti dokaz resnice.

Izjava. (Prepis!)

Na prošnjo g. Petra Jankoviča, učitelja v Rajhenburgu izjavljam prostovoljno in neprisiljeno da ni res, da bi se o priliki volitev v deželni zbor l. 1906 v volilnem prostoru v pričo volilnega komisarja g. P. Jankoviča jemale na katerikoli način glasovnice volilec, se ime poslanca črtalo in drugo napisalo. Tudi ni z nobeno besedo gori omenjeni volilni komisar vplival na volilce.

Res pa je, da sem podpisanec sam jemal od volilcev zganjene glasovnice ter jih potem vrgel v pokrito volilno posodo. Legitimacije je pa vzel volilni komisar in zabeležil volilčevo ime.

Res je tudi, da je na vprašanje nekega kmeta, koga naj voli, odgovoril gori omenjeni volilni komisar: „Dva kandidata sta: Benjamin Kunej, kmet in doktor Jankovič, zdravnik“. Na kmetovo prošnjo je dal volilni komisar nato peresnik in mu rekel, naj se vsede k drugi mizi ter naj tam napiše ime poslanca. Ta kmet je pa odvrnil komisarju, da se on nobenega ne boji ter je nato dal napisati poslančevo ime drugemu kmetu, ker sam ne zna pisati.

Gori omenjena dejstva sem pripravljen potrditi s prisego pri sodišču.

Rajhenburg, 6. prosinca 1906.

Jože Mirt, m. p.

župan občine Senovo kot tačasni zapisnikar pri deželnozborskih volitvah.

Tudi ni res, da bi se šlo pri teh volitvah za en „liberalen“ glas, ampak je res, da je v občini Senovo dobil Benjamin Kunej 23, dr. Jankovič pa 5 glasov!

Kar se tiče šole na Gorici, bodi mi dovoljeno naslednje. Dopisnik dotičnega članka je omenil, da nima noben otrok iz Gorice v rajhenburško šolo več kot petčetr ure, resnica pa je, da mora najbližji otrok iz Gorice hoditi, kadar je najlepša pot, poldrugo uro, po zimi in ob deževju pa hodijo dve do dve in pol ure v Rajhenburg. Tudi ni res, da so meni goriški šolski otroci trn v peti, ker volijo Goričani vedno kakor „en mož“ s katoliško stranko, ampak je dejstvo, da sem že l. 1903. kot šolski voditelj na Zdolah predlagal,

naj se z ozirom na prenapolnjene razrede prihodnje šol. leto otroci tujih šolskih okolišev, med temi tudi šolski okoliš Gorica, ne vsprejmejo več. Isto sem tudi iz istega vzroka predlagal že l. 1904 pri domači učiteljski konferenci (zborni) v Rajhenburgu.

Rajhenburški šoli sta pridružena v razvidnost tudi šolska okoliša Gorica in Dobrova. Iz teh šolskih okolišev obiskuje šolo le malo število otrok. Okoli 300, reci tristo!! šolodolžnih otrok pa ostane vsled oddaljenosti od sosednih šol vsako leto brez pouka!!!

Šola na Gorici in Dobravi pa se zidata že celih 20 let!!

Rajhenburg, 7. prosinca 1907.

Peter Jankovič, učitelj.

Iz Dobove pri Brežicah. Naše bralno društvo, katero je dosedaj zavoljo hujskanja nekaterikov moralo spati, je pričelo zopet marljivo delovati. Na občnem zboru 18. nov. 1906 so bili izvoljeni v odbor: Ludovik Potočnik, učitelj predsednik; Četin Franc, posestnik, podpredsednik; Franc Perger, trgovec, tajnik; Franc Bogovič, posestnik, njegov namestnik; Jožef Kovačič, pos. sin, blagajnik; Cvetko Jožef, posestnik in gostilničar, njegov namestnik; Miško Kovačič, pos. sin, knjižničar; Kočevar Jernej, trgovski pomočnik njegov namestnik. Bralna soba za sedaj pri g. J. Kovačiču v Dobovi, ki je društvu pripustil podstrešno sobo brezplačno za kar mu iskrena zahvala.

Za vprejem v društvo se oglašajo vedno novi člani. Tudi iz sosednje župnije Kapele je k društvu pristopilo par udov. To bi se nakaterim zdelo znabiti skoraj neverjetno, toda kdor pozna odločnost, zavednost in za vsak napredek vneta Kapelčane, ta se temu ne boče čudil. Prav je tako! Pristopajte v obilnem številu, knjig in časopisov je dovolj!

Braslovče XII. občni zbor pevskega društva se je vršil 6. t. m. Načelnik g. Stergar, se je zahvalil pevskega zboru za požrtvovalnost, ki jo je kazal s pridnim prihajanjem k pevskim in gledališkim vajam. Spodbujal je k vstrajnosti, želeč da bi pevsko društvo tudi bodoče leto vstrajalo na isti višini. Tajnik g. Janko Kramer je poročal, da je pevsko društvo v 14. letu obstanka, od 8. decembra 1905 priredilo tri gledališke predstave. 26. decembra je sodelovalo pri Sokolovi veselici na Polzeli. Društvo lepo procvita, število članov se množi. To je zasluga pevovodja gosp. J. Rojnika. Društvo ima dva močna stebra, gg. pevovodjo in načelnika g. Stergarja. O denarnem stanju je poročal blagajnik g. Jožef Perger. Dohodki v preteklem letu znašajo 655 K 96 vin., stroški 587 K 36 vin. Sedanje premoženje znaša 68 K 60 vin.

V novi odbor so voljeni gg.: Stergar Anton, predsednik, Perger Matevž, podpredsednik, Janko Kramer, tajnik, Vovšek Ivan, blagajnik, Jožef Rojnik, pevovodja, Rudolf Salaba, arhivar, Perger Alojz in Perger Jožef, odbornika, Vinko Rizmal in Rovšnik Blaž, namestnika. — Po zborovanju so pevke in pevci zapeli več mičnih pesni in razvila se je neprisiljena zabava.

Sv. Križ pri Ljutomeru. V nedeljo 30. decembra je nam v hiši božji naglo umrl star, kmet iz Iljašovec. Na novega leta dan smo ga spremljali k večnemu počitku, v velikanskem sprevodu sorodnikov, faranov, vojnega in gasilnih društev. Rakev je krasil venec sorodnikov, in venec ljutomerske čitalnice in posojilnice. V nagrobnem govoru je g. župnik slavil umrlega kot vzornega človeka, kristjana in kmetovalca, in bitko je bilo vsakemu pri srcu gledati slovo vrlin hčera od ljubljenega očeta.

V sredini Iljašovske vasi stoji lepo Kraljevo domovje, kjer je rajni bil uzorni gospodar. Čital je veliko in vse priporočeno poskušal, postal je veščak v poljedelstvu, v sadjarstvu in vinarstvu, v čebelarstvu in svoj čas celo v sviloreji. Bil je čudovito delaven, vse delo svoje velike kmetije je opravil s svojimi sam in njegov trud je bil blagoslovljen.

Janez Kralj je bil vitke velike postave, kakor skoraj vsi Muropoljci predžganične dobe, njegov obraz je izražal zvišenega človeka. stal pa

je res visoko nad navadnimi zemljani, in njegovih vrlin mi ni dano popisati. Kletvice, krega ali hudih besed pri njem nikdar ni bilo slišati. V narodnem gibanju je že v mladosti stal v prvi vrsti, bil je naročnik Novic, Drobčinic, ud Slovenske Matice, bil je soustanovnik ljutomerske čitalnice, Posojilnice, pozneje križovske posojilnice in podporni ud skoraj vseh gasilnih društev. Rajni je jako skromno živel, gostilno je obiskal le, če je bilo kako narodno ali pončljivo zborovanje. Za narodnost in dobre naprave pa je daval veliko in rad, ni ga trebalo prositi ali opominjati, prinesel je navadno prvi, in nikdar ga ni bilo slišati — to sem storil — ali toliko sem dal. Koliko dobrot pa je storil vaščanom, ubogim dijakom in drugim, ve le sam Bog. Bodi mu zemlja lahka in blag spomin!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Kdor drega nas, tega bomo dregnili mi. Nepričakovano sem naletel v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ na dopis iz našega kraja. Dopisniku članka ne dopada namreč dejstvo, da je neki gospod pustil „Narodni list“ v gostilni gosp. Matija Peklarja; obljubljuje mu vsled te „zlobnosti“, da ga bo začel krtačiti, sicer mi ni znan neolikani dopisatelj, vendar bi mu priporočal, naj se v nanovo ustanovljenemu, izobraževalnemu, društvu malo izobrazí. Ako pa še znanprej ne bo miroval, naj se pripravi na boj, katerega pa ni povzročil pisatelj teh vrstic.

Iz političnega sveta.

Državni zbor

se je sešel včeraj dne 9. t. m. Sprejel je hmeljarski zakon in se začel posvetovati o končnih točkah nove volilne postave.

Dveletna vojaška služba.

Vojni minister avstrijski, pl. Schönaich, je v skupnem zboru avstro-ogrskih poslancev (v delegaciji) izjavil, da se nvede dveletno vojaško službovanje, ako se pomnoži armada. Baje imajo tozadevni načrt že izdelan.

Zvišanje plač uradnikom.

Finančni minister Korytovski je včeraj predložil zbornici poslancev zakonski načrt glede zboljšanja položaja uradnikov. Vlada zahteva 20 milijonov kron, katere bi razdelila naenkrat med najpotrebnejše. Med drugim govori zakonski načrt o skrajšanju terminov za prestop na višjo plačilno stopnjo in o skrajšanju službene dobe od 40 na 35 let.

Deželni zbor na Nižjem Avstrijskem

je sprejel nujni predlog, s katerim se vlada pozivlje, naj nemudoma izdela načrt za splošno ljudsko zavarovanje in ga takoj predloži novovoljenemu državnemu zboru.

Nižjeavstrijski deželni zbor

je izrekel trgovinskemu ministru dr. Foštu (beri Forštu) zaradi zvišanja poštnih pristojbin nezaupnico.

Češka agrarna (kmečka) stranka,

ki združuje v sebi kmete iz vseh čeških pokrajin, je imela o božiču svoje letno zborovanje. Udeležilo se ga je 3000 mož. Stranka stoji odločno na češko-narodnem in kmetijsko-razrednem stališču. Stranka izjavlja, da postane najmočnejša češka stranka. Njeno glavno glasilo je „Venkov“ (dežela).

Vodja macedonskih puntarjev,

Damijana Grujeva, so turški vojaki, kakor poročajo iz Sofije, v vasi Rusenovo nstrelili in z njim pet njegovih tovarišev.

Po celem Bolgarskem

štrajkajo železničarji. Skoro ves promet je oviran. Vlada skuša z vsemi sredstvi udušiti štrajk. Mnogo železničarjev je poklicala že v vojake.

Prusi divjajo dalje.

Iz Poznanja na Pruskem javljajo, da so imeli zagrizeni Prusi, ki hočejo na vsak način Poljake uničiti, dne 6. t. m. shod, na katerem so sklenili zahtevati od vlade, da nemščina ne sme biti samo uradni, ampak tudi učni jezik v vseh šolah na Pruskem. Tudi na javnih shodih bi se ne smelo drugače govoriti nego nemški.

Na Ruskem

se pojavljajo v velikem številu umori in zlodejstva. Puntarji hodijo oblečeni kot častniki, da tako lažje vrše svoje smrtno delo. Pred par dnevi je bil ustreljen general Pavlov.

Grozovit napad z bombo.

V vasi Amur v bližini Jekaterinoslava na Ruskem je vrgel neki mladi človek bombo proti vojaškemu oddelku. Trije častniki, 10 kozakov in stražniki, ki so spremljali oddelek, so bili takoj mrtvi.

Na Francoskem.

Finančno ministrstvo je izdalo sklep, glasom katerega ne bo odslej na robu zlatega in srebrnega francoskega denarja napis: „Bog čuvaj Francosko“, ampak napis: „Svoboda, enakost, bratimstvo.“

† Vladar Perzije,

velike države v južni Aziji, šah Emir je umrl.

Štajerske novice.

Kaj je z naročnino za lansko leto? V predzadnji in zadnji številki smo rekli, da naročnina za lansko leto znaša 1 K. Samoobsebi razumljivo je, da pri tem ne bomo nikakor strogi in da za to naročnino ne bomo nikogar terjali. Nastavili smo to naročnino le za to, ker se nahaja med našimi častitimi bralci mnogo takih, ki so v srečnem položaju, da lahko tisto krono odrinejo, da se nam tako vsaj deloma povrnejo ogromni stroški. Ravnotako samoobsebi razumljivo je torej, da smo veliko večino vseh izvodov lanskih 10 števil list, osobito med naše slovensko kmečko ljudstvo razposlali brezplačno. Želimo le, da se tisti, kateri so prejeli list že od njegovega početka, oglase kot naročniki za to leto. Naročnina je 4 krone.

Velik javen shod o kmetijstvu. Narodna stranka priredi v kratkem in sicer menda dne 3. svečana v Celju ali okolici velik javen shod, na katerem se bo razpravljalo samo o kmetijskih gospodarskih vprašanjih brez vsake politike. Priprave so že v toku in se naprosijo za sodelovanje najodličnejši slovenski strokovnjaki.

Shodi narodne stranke. Narodna stranka priredi še ta mesec več javnih shodov in sicer na Polzeli, v Hrastniku, v Sevnici, blizu Maribora in kar najprej tudi v Št. Jurju ob juž. žel., v Vojniku, Mozirju in Gornjemgradu. V Sevnici in na Polzeli bo shod 27., blizu Maribora in v Hrastniku pa že 20. t. m.

Kmečka zveza. Izvrševalni odbor narodne stranke je soglasno sklenil, nujno pozvati vse svoje somišljenike po celem slovenskem Štajerskem, naj pristopijo polnoštevilno kmečki zvezi ter naj svoj pristop prijavijo na naslov: G. Fr. Roškar, dež. poslanec, Sv. Juri v Sl. Goricah. Kar se stori za kmetijstvo in njega gospodarski napredek, in naj pride potem od katerekoli strani, podpirajmo z vsemi silami! A kakor smo že povdarjali, mora biti kmečka zveza edino na gospodarski podlagi osnovana in ne sme postati nikdar privesek kaki politični stranki!

Narodna stranka in vera v politiki. Na neštatih shodih so naši nasprotniki že izigrali frazo, da smo proti veri. Tako je to storil župnik Cerjak na shodih na velikem Kamnu in v Rajhenburgu in vikar Gorišek v Celju. Isto se je govorilo že z raznih prižnic, tako baš nedavno v Št. Jurju ob j. žel. Ravnotako sta mariborska lista „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“ šla v tem znamenju v boj proti nam. A gospodje so si svoje delo jako olajšali. Iztrgali so iz knjižice „Štajerski Slovenci kaj hočemo!“ stavek: „Toda nikdar ne bomo dopustili, da bi se vtikalo versko vprašanje v javno življenje.“ Iz tega izvajajo, da hočemo cerkvo odpraviti, vero iz sole vreči, procesije odpraviti in bogve kaj še vse. Lahko je to delo, iztrgati iz celega odstavka en stavek ter na podlagi tega hujskati proti nam. Da pa bodo razumni Slovenci spoznali, kako nedolžen je ta stavek v zvezi s celim odstavkom, podajemo odstavek v celoti:

„Z vso pravico se bo zato naša stranka imenovala narodna stranka, ker bo izvajala to načelo prave demokratske, to je v resnici ljudske

politike. Smo proti nadvladi kateregakoli stanu v politiki, ampak za skupno delo vseh stanov, za pošteno skupno delo brez vse šebeničnosti in brez vsega koristolovja. Najhujši boj pa napovedujemo onim, ki jim je narodno delo molzna krava za njihove žepe. Skupno, pošteno skupno delo pa izvira iz globokega in ne slepega prepričanja o dobri stvari. Baš s tega stališča ne odrekamo tudi svečenikom pravice, da se udeležujejo javnega življenja, da se poslužujejo pravic, ki jih imajo kot državljani. Nasprotno, veseli nas, če se bori svečenik nesebično za narodne pravice. Zahtevamo pa, da to dela vedno in povsod tako, da se kaže vrednega naslednika Krista. Neizprosni boj hinavcem in škodljivcem naroda, ki grejo le na to, da uničijo naš rod, da, polno upravičenost tega priznavamo; zavračamo pa ostudno gonjo proti ljudem, vzraslim iz istega naroda, ki imajo drugačno prepričanje. Smo odločni nasprotniki tega, da svečenik izrablja kot tak svoje dostojanstvo v političnem boju. Načelom Kristusovih nauk nasprotuje vsekakor, da se torej spušča duhovnik v politični boj proti svojim rojakom. Uživanja in uporabljanja državljanskih pravic, kakor rečeno, duhovskemu stanu ne odrekamo nikdar, dokler jih uživa in rabi svečenik brez postranskih namenov in brez strasti. Toda nikdar ne bomo pripustili, da bi se vtikalo versko vprašanje v javno življenje. Nismo in ne bomo nikdar proti vzvišenim naukom Kristusovim, nismo in ne bomo nikdar proti veri, temu dragemu zakladu našega ljudstva. Želimo le, da bi se naše ljudstvo čimbolj utrdilo v vseh pravih, vzvišenih naukah krščanske vere, posebej v enem glavnih njenih naukov: kar ne želiš, da bi kdo tebi storil, ne stori tudi ti drugemu. Nismo proti veri, globoki in iz srca vroči, in bi vsikdar bili med prvimi v boju proti onemu, ki bi hotel rušiti temelje pravih Kristusovih nauk. A smo proti temu, da bi se vlačilo vero v politično in gospodarsko življenje naroda, da bi se izrabljalo vero v posvetne gospodovalne, nesvete svrhe. Smo proti temu, da bi se javne zadeve razpravljale v cerkvi, zadeve, ki spadajo na ljudske shode, smo proti temu, da bi se vlačile v cerkev — v svete prostore — posvetne stvari, ampak želimo, da se uči tam čisti Kristusov nauk. V tej naši zahtevi nas podpira sedanji rimski papež Pij X. sam, ki je izdal nedavno encikliko (poslanico) na italijanske duhovnike, koja poslanica pa velja ravno tako tudi za naše razmere. V tej poslanici pravi papež med drugim: „naj se posvečuje posebna pozornost pridigam. S prižnice se mora čuti samo evangelj, a v nobenem slučaju drugih reči, ki spadajo bolj v časnike in pa v vseučiliščne učilnice, kakor pa na sveto mesto.“

Tako knjižica „Štajerski Slovenci, kaj hočemo!“, ki pa, kakor smo to povdarjali, ni bila sprejeta v celoti kot program stranke. Program naš tvorijo začasno resolucije, ki jih je sprejel ustanovni shod narodne stranke dne 8. dec. 1906.

Spodnještajersko gimnazijsko vprašanje. Gotovo je, da se pripravlja od strani Nemcev in vlade nek napad na posestno stanje štajerskih Slovencev v gimnazijskih zadevah. Mi smo v takih stvarih bolje podučeni nego je marsikomu ljubo. In „Slovenec“ pravi, naj molčimo? O Korošcih je popolnoma enako pisal, naj se molči, drugače se bode vse pokvarilo. Kaj je dr. Šusteršič dosegel glede Korošcev z molkom, je pa dovolj znano. Mi smatramo za svojo sveto dolžnost, da v tem trenutku narod opozarjamo na nevarnost. Sedanji naučni minister je smrten sovražnik Slovencev. Treba se nam na vsak način pripravljati na najodločnejši boj. Vlada je volilno reformo spravila tako rekoč pod streho in slovenski poslanci so pri isti klaverno pogoreli. Sedaj ko je zamorec storil dolžnost, pa lahko gre, in gimnazijsko vprašanje se lahko reši brez poslancev! Taka je stvar! Preklicalo se je, da vlada hoče odpraviti celjsko nižjo gimnazijo, in „Slovenec“ je, kar resnici na ljubo povdarjamo, izjavil, da je njegova stranka odločno(?) zoper tako namero, ni se pa iz vladnih ust dosedaj izjavilo, kar je pogoj vsakemu daljnemu pogajanju, da se sedanji položaj sploh ne namerava poslabšati, ampak dejanskim potrebam

primerno izboljšati. Ni se izjavilo, da so mariborske slovenske paralele ne-dotakljive. Ni se izjavilo, da se sicer celjska nižja gimnazija popolni v višjo, da pa bode stala vendar tam, kjer bodo Slovenci pripravljeni jo staviti dati. Ni se z vso jasnostjo Slovencev pomirilo, da se ne namerava morebiti kaka nova spletko, vsled katere bi se cela slovenska gimnazija Slovincem ponudila v kakem trgu, kjer bi se ne obnesla. Nasprotno imamo zelo tehtne podatke, iz katerih slutimo slednje označeno namero vlade. Tudi nismo prepričani, da bodo slovenski poslanci v ti zadevi zahtevali z vso najsrajnejšo odločnostjo pojasnila, dokler še sploh poslanci ostanejo in imajo v tej stvari sploh še kaj govoriti. Toliko v pomislek slovenski javnosti, ki se naj pripravi na vse slučaje. Če bode vlada v slovenskem gimnazijskem vprašanju samo le poskusila kaj v škodo Slovencev ukreniti, morajo štajerski Slovenci na to odgovoriti s tem, da izvolijo kot poslance pri prihodnjih volitvah najbrezobzirnejše radikale in temeljito pometejo s površja vladi pokorne poslance dosedanje baže.

Politično društvo „Naprej“ v Celju je na svojem rednem občnem zboru dne 5. t. m. storilo glede gimnazijskega vprašanja na Spodnjem Štajerskem sledeči sklep:

„Politično društvo „Naprej“ odločno protestira proti vsaki nakani odpraviti slovenske gimnazijske paralele v Mariboru ali „Nemško-slovenske samostojne gimnazijske razrede“ v Celju.

Politično društvo „Naprej“ zahteva, da se razširita oba zavoda v popolni samostojni slovenski gimnaziji.

Od vseh slovenskih poslancev se zahteva, da bodo v tem vprašanju postopali složno in neizprosno ter da bodo postopali edino le v soglasju s celjskimi in mariborskimi Slovenci.

Stališče naučnega ministra Marcheta omarjano. Poroča se nam, da se Slovincem sovražnemu naučnemu ministru Marchetu daje ministrski stolec. Nemška katoliška stranka, krščanski socialci in Poljaki čakajo zaradi njegovega stališča glede svobodne šole že dalj časa na priliko, da ga vržejo. Tudi Mladočehi postajajo z njim nezadovoljni in ker bode dr. Šusteršičeva stranka v štajerski slovenski gimnazijski zadevi z ozirom na bližnje volitve morala odločno nastopiti zoper Marcheta, se nam ne zdi neverjetno, da bode ga Beck pustil pasti. Srečno pot!

Še enkrat dr. Koroščeva sporazumnost. Objavili smo nedavno dopis, v katerem se opozarja, da je dr. Korošec svoj čas storil obljubo postopati kot poslanec sporazumno s poslanci Plojem in Robičem, da je pa vendar nesporazumno s Plojem in Robičem postopal pri glasovanju o volilni spremembi v državnem zboru in da je celo v „Slov. Gospodarju“ zamolčal, da je g. Vovšek glasoval v smislu Robičevega predloga. Nadalje se je g. dr. Korošcu opravičeno očitalo, v čemur soglašava večina štajerskih Slovencev, da ravna nesporazumno s poslancem Plojem, ker hujska zoper domačo Zadržno zvezo v Celju, v koje načelstvu je Ploj, in da to dela iz koristolovstva, ker je dr. Korošec član ljubljanske zadržne zveze, ki je štajerski celjski zadržni zvezi smrtno-sovražna. „Slovenski Gospodar“ se sedaj zgraža nad netočnostjo našega poročila glede poročanja „Gospodarja“ o dr. Vovšku in kot pravicoljubni ljudje jemljemo na znanje in tudi objavljamo, da dr. Korošec popravlja, da nikakor ni hotel dr. Vovšku krivice delati oziroma, da ni tako poročal, da bi se delala dr. Vovšku krivica. Svoje veliko začudenje po moramo izraziti v tem oziru, da je g. dr. Korošec opustil pojasniti ali ovreči naše očitaje v ostalih točkah, namreč glede glasovanja in glede naših gospodarstvenih zavodov, ki morajo vsakemu štajerskemu Slovincu biti punčica v očesu. Zakaj molčijo gospodi o ti točki? Zakaj ne preklicajo, da so odklonili sprejeti v „Slov. Gosp.“ plačan oglas celjske Zadržne zveze“, zakaj niti odgovorili niso na vprašanje, ali so pripravljani pridjati „Slov. Gospodarju“ kot prilogo strokovni gospodarski list „Zadrugo“ in zakaj hujskajo zoper te dragocene imetke štajerskih Slovencev iz ničevnih razlogov? Ali je to sporazumnost?

Zaupni shod v Mariboru se vrši, kakor dobimo ravnokar poročilo, dne 7. svečana. Govorilo

se bo baje o sestavitvi osrednjega volilnega odbora in o narodnem svetu. Naše stališče je znano.

O narodnem svetu se je razgovorila v svoji zadnji številki „Posavska straža“. Veseli nas, da se je postavila glede takozvane „prvaške“ stranke na isto stališče kakor mi, da ji je namreč odrekati vsake pravice do obstoja, ker nima v ljudstvu nobene zaslombe, in da potemtakem obstojita na slovenskem Štajerskem samo dve stranki, ki prideta v poštev, namreč narodna stranka in pa dr. Šusteršičeva, Zavrtni pa moramo izraz, ki ga rabi „Posavska Straža“, češ, da je bil naš sklep, imenovati naš glavni odbor „narodni svet“, — neumesten. Gospodje menda vedo, da so poslanci in pa izvoljeni odbor že v poletnem času dobili nalogo, nemudoma delati na ustanovitve narodnega sveta, da pa so v svoji komodnosti pustili stvar spati. Narodna stranka je bila polno upravičena, imenovati svoj glavni odbor, ki je v resnici zastopstvo velikega dela spodnještajerskih Slovencev, narodni svet. Pripisuje si zaslugo, da je zbudila poslance glede tega vprašanja iz spanja, da so začeli prisiljeni po nas resno (tako vsaj upamo!) misliti na ustanovitev narodnega sveta. In tudi zato je bil sklep narodne stranke popolnoma umesten.

Narodni list. Pri seji glavnega odbora narodne stranke preteklo nedeljo se je vsled večstransko izražene želje sklenilo, v strankinem glasilu izogibati se kolikor mogoče polemiki (odgovarjanju na časniške napade), v katero hočejo „Slov. Gospodar“ in „Slovenec“ naše glasilo ob vsaki priliki zaplesti. To naj blagovolijo naši sodelavci uvaževati. Nadalje se vsled sklepa glavnega odbora priporoča vsem dopisnikom, ki nam za list sporočajo kako manj poznano osebno zadevo, naj v takih slučajih oskrbijo v naprej tudi potrdilo tamošnjega predsednika okrajnega odbora o primernosti poročila, da se nam ni treba še posebej nanj obračati zaradi pojasnila. „Narodni list“ je namreč glasilo narodne stranke in je celi stranki za vsebino odgovoren. Zato naj se v istem zasledujejo v prvi vrsti narodni cilji narodne stranke. — Vsem drugim prijateljem, ki vkljub strastnemu boju nasprotnikov našemu listu z naravnost občudovanja vredno poštrevnostjo pridobivajo naročnike, v imenu glavnega odbora stranke srčna hvala!

Preustrojitev zemljiškega kredita. Pri zborovanju glavnega odbora narodne stranke za Štajersko dne 6. t. m. je kmetovalec Lipuš iz Višnjevasi izrazil željo, naj bi stranka z vsemi silami delala na to, da bi se obresti pri posojilih za kmetovalca znižale, ker je drugače nemogoče, da bo mogel kmet sploh še gospodariti. Zemlja nese komaj 2 do 3 procenke, a obresti se mora plačevati celo po 6 procentov. Dr. Kukovec je pojasnil, da je narodna stranka ureditev zemljiškega kredita itak vzela v svoj program. Da pa je nujna potreba, urediti posojilnice, katere ponekod naravnost oduroško postopajo, to uvidi vsak pameten človek. Nekaterim poglavitnim napakam naših posojilnic, poslovanju nekaterih posojilnic sploh bomo posvetili svoječasno tudi v listu nekaj prostora. Posojilnice naj ne bodo zavodi, ki iščejo za sebe dobiček, ampak naj bodo edino v korist kmetu in v napredek njegovega gospodarstva. Dr. Božič pripomni med drugim, da treba doseči, da tudi država podpira posojilnice, ki se pečajo s kmetijskim kreditom.

Politično društvo „Naprej“ v Celju je imelo svoj občni zbor dne 5. t. m. Iz poročila je razvidno, da je sklicalo eden večji javen shod ter sodelovalo pri volitvah v Škofjivasi, na Teharji, v Petrovčah in v celjski okolici. Predsednikom društva je izvoljen zopet g. dež. poslanec dr. Juro Hrašovec. Tudi narodna stranka, za katero to politično društvo sicer nima pomena, je poslala v odbor nekaj članov, ker bi se sicer odbor sploh težko sestavil. Ker se nahajajo v društvu tudi člani, ki se nočejo pridružiti narodni stranki, ima društvo iz narodnega stališča vendar še nek, četudi manjši praktični pomen. Prav je, da se je društvo še vzdržalo, ker bode dobivalo od celjske posojilnice za stroške krajevnih volitev prispevke, kateri bi se sicer narodnemu namenu ne posvetili, kajti narodna stranka za svoje narodno delo od celjskih zavodov ne sme pričakovati gmotne podpore.

Kaj je z županskimi zvezami? Na svojem shodu so se gornjeradgonski župani, kakor poročata „Slov. Gospodar“ in „Slovenec“, baje čudili, kaj je z ustanovitvijo županskih zvez, koja se je spomladi lanskega leta zapričela. Od merodajne strani smo izvedeli, da so se pravila, ki so se za vse snujoče se zveze sestavile enako, v svrhu manjših stroškov uposlala prvotno samo za ormoško župansko zvezo namestniji v potrjenje. Ta pa je doslej že trikrat vrnila pravila nepotrjena, in je nedavno šla pritožba na ministrstvo. Kakor hitro se zadeva pravil reši, se bo županska organizacija povsod izvršila.

Premeščenje. G. višji okr. živinozdravnik Jos. Volovšek pride iz Celja v Ljutomer, odtam pa v Celje okr. živinozdravnik Frid. Schmidt.

Zaročil se je gosp. Franc Lipelj, narodni trgovec v Brežicah z gospodično Ljubico Lipold iz Žalca. Čestitamo!

Iz Vojnika. V zadevi imenovanja nemškega zdravnika za hiralnico v Vojnik nam je popraviti in pojasniti stvar v toliko, da se ta zdravnik piše Breschnik(!) in ne Brežnik ter je občinski tržki in hiralnični zdravnik. — Naš narodni zdravnik g. dr. Branko Žižek pa je imenovan od distriktnega odbora za zdravnika občin Škofjavan, Sv. Martin, Novacerkev, Dobrna, Višnjavas, Frankolovo in Bezovica.

Žalski diletanti so uprizorili pretečeno nedeljo v prid družbe sv. Cirila in Metoda oz. nje tamošnjih podružnic v dvorani gostilne Hodnik gledališko predstavo „Rendezvous“ ter so isto igrali tako mojstrsko, kakor mnogokrat nismo navajeni videti na drugih večjih odrih. Čestitamo vsem ljubim igralkam in postrtovalnim igralcem vsepovprek za njihov blagi trud. Iskrena zahvala naše šolske družbe je vsem zagotovljena. Upamo, da sta bili tudi vrli blagajničarici zadovoljni z vspehom pri blagajni.

V Gotovljah pri Žalcu so imeli dne 6. t. m. pod vodstvom nadučitelja Brinarja šolsko veselico, ki je izvrstno uspela. Šolski otroci so zapeli par lepih pesmic, igrali različne otroške prizore in igre. Prireditev je bila lepa; otroci so igrali, da se jim je bilo čuditi. Posebno je ugajal „mali dedek“. Prinčili sta jih gospa Brinarjeva in gospodična Kalšekova. Vsa čast!

Velika burja je bila na novega leta dan okrog Gomilkega. S snegom je zamedla cesta od Gomilke do državne ceste tako, da ni mogla pošta dva dni naprej.

Zaročil se je g. Ivan Žolnir z gđ. Miciko Kunstovo, gostilničarko na Gomilskem.

Veliki zamesti. Na novega leta dan je nanesla ponekod v Savinski dolini silna burja toliko snega na ceste in pota, da niti človek ni mogel pregaziti, kaj še živina. Vlaki so imeli velike zamude. Nekaj streljajev od Letuša v Sav. dolino je zamelo cesto popolnoma. Proti večernu je dospela mozirska pošta, ki je v nakopičenem snegu obtičala. Nevarnost je bila velika, ker se je oje zlomilo in jedva da ni konju predrlo trebuha. Tujci, vozeči se s pošto, so morali peš.

V Mozirju je umrla 4. t. m. Ana Matjaž, so-proga tukajšnjega lončarja. Neizprosna morilka — jetika — ji je zrušila nade življenja v najlepšem cvetu.

Na Vranskem so se vršile dne 3. t. m. občinske volitve. Udeležbe in splošnega zanimanja za volitev je bilo zelo malo, tem večja pa je bila vseobčna zmedenost pri glasovanju, ker je manjkalo jednotnega vodstva in predvsem javnega shoda volilcev, kjer bi se bili kandidati določili. Sestanek 4 ali 5 mož, na katerem so se postavili kandidati, pač ne more biti obvezen za vse volilce, posebno, ker so nekateri izmed njih pri volitvi glasovali sami proti svojemu prejšnjemu dogovoru. Posledica je bila, da sta celo dva priistaša „Štajerca“ prišla v odbor, kar ni v poseben ugled narodnemu trgu Vranskemu. Bile so pač vsepovsod „osebne“ želje krive tega nepričakovanega izida. Upamo pa, da pridete tudi na Vranskem možatost in neustrašenost prepričanja do veljave in da dobi narodni trg Vransko čez 3 leta vseskozi narodno-napredno zastopstvo.

Kmetijsko podružnico v Slovenjem Gradcu so hoteli pri občnem zboru dne 6. t. m., kakor ravnokar dobimo poročilo, Nemci v roke, pa se jim ni posrečilo. Obširneje prihodnjič.

V Podgorju pri Slov. Gradcu se je po posredovanju dež. potovalnega učitelja g. M. Jelovška osnovala zadruga za rejo bikov za občine Podgorje, Šmiklavž pri Viderdru in Razbor. Nakupovali in redili se bodo plemenjaki biki marijadvorske pasme. V predstojništvo so izvoljeni gg. Franc Verčkovnik kot načelnik, Ignac Verčkovnik kot namestnik, Anton Vitko kot tajnik in blagajnik, Franc Plešej, Lovrenc Verčkovnik, kot udje in Mihael Laure, Mihael Krumpačnik in Juri Korošec kot namestniki. Pristopilo je doslej 20 udov. — Enaka zadruga se je osnovala v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu za občine Šmartin, Legen in Golavabuka. V načelstvo so izvoljeni gg. Franc Verdnik, Valentin Fischer, Ivan Kac, Val. Merzel, Franc Waukan, Simon Hribernik, Franc Lamprecht, Franc Marhat in Janez Gnus, v razsodništvo pa gg. Ferdo Kac, Martin Pirnat, Miha Kalinšek, Filip Gril in Franc Merzel. Pristopilo je doslej 20 udov. — Tudi v Št. Janžu pri Spod. Traberku se je osnovala bikorejska zadruga za občine Št. Janž in Otišni vrh. V načelstvu so gg. Franc Čas, Janez Barth, Franc Gnamusch, Matevž Čas, Anton Zechner, Tomaž Poberžnik, Franc Jablanšek, Leopold Lužnik in Janez Hribernik, v razsodništvo pa gg. Peter Jank, Marko Paper, Anton Močnik, Matevž Pretnekar in Lovrenc Vodovnik. — Pristopilo je doslej 14 članov.

Podravska podružnica „Prosvete“, ki se je osnovala dne 16. decembra l. l., ustanovi v kratkem dve javni ljudski knjižnici in sicer eno v obmejni občini Kaplja pri Arvežu in drugo pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu.

Shod narodne stranke v Rušah. K poročilu o tem shodu dostavljamo, da nikakor ni bil naperjen proti kakšnemu poslancu, najmanjše pa proti g. Robiču. Gosp. dr. Kukovec je to stališče shoda oziroma stranke tudi v svojem govoru pojasnil ter povdarjal, da je g. Robič delaven poslanec, čemur so tudi zborovalci pritrdili. Toliko povemo resnici na ljubo, ne da bi se hoteli znabit komu s tem prikupiti. Zvedeli smo tudi iz zanesljive strani, kako hujska g. Robiča zoper novo stranko znan njegov tovariš, za katerega se je g. Robič nekdanj tako potegoval. Pred kratkim se mu je nalagal, da kandidira narodna stranka v Robičevem okraju g. dr. D...! Ako se trosijo o naši stranki laži med njene neprijatelje, bo ona s tem le pridobila.

Za Žigertov stolp je daroval navdušen platinec v Rušah 50 K. Živel!

Ruše. Na ruški železniški postaji je nemškutariji malo preveč zrastle greben. Občine Ruše, Smolnik in Lobnica so se zaradi tega pritožile po g. poslancu Robiču pri vrhovnem ravnateljstvu južne železnice in so zahtevale slovenske uradnike. Nemškim nadutežem ni prostora pri nas!

Bistrica pri Falu nad Mariborom se bo imenovala odslej z dovoljenjem ministrstva Bistrica pri Rušah.

Plaz je zasul dne 27. decembra preteklega leta v Selniški župniji kočarja Štefana Štamferja. Šel je k „Šturmu“ nekaj kupovat, pa ga je nedaleč od hiše doletela smrt. V Duhovski župniji pa je dne 30. decembra plaz zasul Friderika Valherja, po domače Želodčevega. — Na novega leta dan je bila pri nas huda burja; danes, dne 3. t. m., ko to pišem, imamo že južno vreme in — dež. Ostrovrški.

V Mariboru je zblaznel bivši mesar Franc Wietzel. Bil je brez službe, a imel 7 otrok. Grozil je otrokom, da jih pomori. Oddali so ga v blaznico.

Glavar v Ptuj postane Ervin Prah pl. Thalfeldski, dozdej vodja celjskega okrajnega glavarstva. V Celje pride baje za glavarja sedanji glavar v Slovenjem Gradcu baron Müller.

Iz ptujkega okraja. Pri sv. Bolfanku v Slov. goricah je bila pred kratkim na šoli nastavljena neka gđ. iz Slov. Bistrice. Pri okr. šolskem svetu leži okoli 30 prošelj učiteljic, ki so izprašane iz obeh deželnih jezikov, pa ne kakor ta, ki ima slovenščino kot postranski predmet in slovenščine niti zmožna ni. Saj je sama dejala nadzorniku Dreflaku, da si ne upa iti na slovensko šolo. „E, bo že šlo“, ji je baje dejal ter jo nastavljal. Krajni šol. svet, učiteljska društva, postavite se odločno v bran proti nastavljanju učiteljic iz mariborskega deželnega učiteljišča, ki niso zmožne slov. jezika

v govoru in pisavi! Ako pojde tako naprej, ne bode v desetih letih v itak razvpitem ptujkem okraju niti enega učitelja več, ki bi dejal: „Jaz sem naše gore list.“

Ptujski mestni očetje so imenovali nemškega ministra dr. Derschatta in svojega ljubljenca poslanca Wastiana — častnim občanom!

O okrajnem zdravniku v Ptuj dr. M. smo dobili od več strani razburjena poročila, kako za omikanega moža nedostojno nastopa proti mnogim učiteljskim osebam, ki se morajo dati pri njem preiskati. Mi želimo, da se taki slučaji, izvirajoči morda iz narodne nestrpnosti, ne ponavljajo več in ohranimo začasno dozdačno gradivo v razvidnosti.

Pri občinskih volitvah v Poličkem pri Jaremini so zmagali dne 2. t. m. slovenski kmetje.

V Kraljevcih pri Sv. Jurju ob Ščavnici je dne 22. decembra 1906 zgorelo hišno in gospodarsko poslopje kmeta Jožefa Domanjka. Škode je nad 2000 kron.

Pri Sv. Jurju ob Ščavnici je začela dne 3. t. m. poslovati posojilnica-rajfajzenovka.

Na shodu županov gornjeradgonskega okraja dne 27. gradna 1906 so sklenili zbrani slovenski župani, da bodo uvedli v vseh svojih občinah izključno slovensko uradovanje, dalje, da bodo pri bodočih volitvah podpirali katoliške in narodne kandidate, ter da bodo skušali svojim občinam dati popolnoma slovensko lice s samoslovenskimi napisi itd.

Sv. Bolfenk pri Središču. Jožef Kolarič, posestnik v Jastrebcih, je dobil od dežele zdatno podporo za stavbo novih uzornih hlevov.

Pri Sv. Bolfenku pri Središču so dne 5. t. m. čutili dva močna potresna sunka od jugozahoda proti severo-izhodu štiri minute pred deveto uro ponoči.

Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 1. januarja t. l. se je v šolskih prostorih vršila veselica bralnega društva „Lipa“, ki je zadovoljila vse navzoče. Posebno petje je želo mnogo priznanja. V igri „Trije ptički“ pa smo se smejali piskrovezu Štrmenelju in Petru, sodnemu slugi. Ali tudi druge vloge so bile dobro izvršene. Bolfenski diletantje so pokazali, da so neumorno delavni in da častno izvrše vsako nalogo, katere se lotijo. Kakor se sliši izza kulis, nameravajo v kratkem zopet nastopiti s petjem in novo igro „Idejalna tašča“. Tako je prav, ne ustrašite se dela. Le pogumno naprej!

V okrajni odbor narodne stranke za okraj Ormož so bili dne 29. decembra 1906 izvoljeni: Jos. Šinko, župan v Središču, predsednikom, I. Veselič, trgovec pri Vel. Nedelji, podpredsednikom, M. Korošec, tajnik v Ormožu, tajnikom in poročevalcem; odborniki so gg: Fr. Zabavnik, župan v Vodrancih, Lovro Petovar, poštar v Ivankovcih, Vid Dovečar, veličposestnik v Sodincih, Vinko Ozmec, trgovec pri Sv. Tomažu, Ivan Raušl, župan v Obrežu pri Središču.

Judežev denar. V Središču je umrl oče znane zagrizenega nemčurja J. Polantza, kateri je v Celju napadal Slovence in kateremu je potem Südmarka z podporo k trgovini pripomogla. Pri zapuščinski obravnavi v Ormožu ga je vprašala sestra: „Kje pa imaš tiste krone, za katere si svoj materni jezik prodal?“

V Studenčah pri Poljčanah priredi kmetijska podružnica od 7. do 13. t. m. gospodarsko šolo. V ponedeljek se je predavalo o živinoreji, v torek o gospodinjstvu, v sredo o vinarstvu, danes o čebelarstvu, jutri se bo govorilo o gospodarstvu, v soboto o sadjarstvu in splošnem gospodarstvu. Predavatelji so gg. Jelovšek, Zabavnik, Jurančič, Puklavac in Goričan. Prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m. je občni zbor podružnice po rani maši.

Žetale pri Rogatcu. Volitve v občinski zastop te občine so se vršile dne 11. decembra 1906. Izvoljenih je bilo veliko število prejšnjih odbornikov. Županom je bil 30. decembra izvoljen zopet Anton Kolar, katerega je že tretjokrat ta čast doletela. — Vreme. Od nedelje 23. dec. l. l. do Novega leta je padlo toliko snega, da je bil ves vožni promet na okrajni cesti, ki pelje od Rogatca ob južnem vznožju Donačke gore v Ptuj, za celi teden vstavljen. — Smrtna kosa. Dne 29. decembra je bil pokopan obče spoštovani in ugledni posestnik Jože Očešnik iz Dobrine pri Rogatcu. Star je bil 58 let. Umrl je za pljučnico.

Javno ljudsko knjižnico otvori čitalnica v Šmarju pri Jelšah, kakor je na predlog g. župana Ferlina sklenila dne 3. t. m., v najkrajšem času.

V Brežicah je umrla dne 5. t. m. gospa Elizabeta Wutt, soproga c. kr. davkarja.

„Svetost“ frankfurtarice. „Posavska Straža“ piše: O priliki otvoritve mostu čez Savo je bilo po Brežicah več frankfurtaric, t. j. pruskih zastav razobešenih, med tem pri vseh nemčurskih trgovcih in obrtnikih, na „Šparkasi“, na graščini, na mestni hiši itd.! Neki mož iz Artič, Severin Koprive, se je zadel ob neko tako cunjjo, ki je visela na cesti in jo je iz jeze potegnil tako, da je padla na tla. Radi tega ga je okrožno sodišče v Celju obsodilo na dva meseca ječe; pritožil se je na vrhovno sodišče. Tekom preiskave mu je rekel preiskovalni sodnik v Brežicah: „Vi ste tisti Koprive, ki je razžalil našo zastavo, našo svetost!“ Prepovedujemo si enkrat za vselej, da sodniki celo v sodni dvorani ostentativno kažejo svoje vsenemško prepričanje. — Če se kazni potrdi, o čemur zelo dvomimo, bode skrbel naš „Narodni sklad“ za nedolžno rodbino, dokler Koprive ne prestopi kazni. Nabirajmo za narodni sklad!

Samostan v Brežicah podpira, kako poroča „Posavska Straža“, skoro izključno nemške trgovce in obrtnike. To je gotovo vsaj velika ne-hvaležnost do Slovencev, če že ne kaj več!

Regulacija Save. Vlada je dovolila kredit en milijon petstotisoč kron za regulacijo Save od Brežic do hrvaške meje. Regulacija se mora takoj pričeti in bo končana v 10 letih. Delo bo vodila država v lastni režiji; v Brežice pride v ta namen posebni stavbeni urad.

† **Glavar Vistarini** — in oškodovani kmetje. Kakor poroča „Posavska Straža“, nameravajo tožiti kmetje kozjanskega okraja bivšega brežiškega glavarja za svote, za katere jih je, kakor smo svoj čas poročali, oškodoval.

Veleposestvo Resahof na Vidmu sta kupila gg. R. in P. Raič iz Sp. Šiške, rodod iz Kastr pri Reki, od izženerja g. Julija Šimečka v Zagrebu za 74.000 kron. S tem je priraslo novo slovensko veleposestvo za brežiški okraj in je tako upati, da preide pri prihodnjih volitvah brežiški okrajni zastop v slovenske roke.

Za nemško šolo v Hrastniku so naberačili v mesecu decembru 1224 K.

Za nemško šolo v Hrastniku so darovali izdatne zneske sledeči veletrgovci: Hasenörl in dr. na Dunaju, Hoffelner Wenzl v Lincu, Kohn Emanuel in dr. na Dunaju, Klinger Henrik na Dunaju, F. Schmidt na Dunaju. — Nekateri potniki teh tvrdk kažejo se Slovence. Pozor torej, slovenski trgovci, kadar vas eden od teh obišče, pokažite mu vrata!

V dobro šolo so hodili gosp. Karl Kinhart, urednik ptujskega „Štajerca“. Iz njihove pisave nasproti nam jasno izhaja, da so se s pridom šolali pri čitanju „Slovenca“, ker, gosp. Linhart, besede „študent“, „fant“ Špindler, „Špindlerjeva stranka“ itd. je rabil častitljivi „Slovenec“ že davno pred Vami. Gospod Linhart naj ne mislijo, da bomo sledili v psovanju. Nas veseli le, da smo izvedeli iz Vas, da ste Vi tisti, ki se kot urednik „Slovenca“ namenjenega lista udeležujete zborovanj najzagrizenejših nasprotnikov našega naroda. Stem, da smo stavili na Vas vprašanje glede tega, se vendar nismo dotaknili Vaše preteklosti, kali?? Pozivljemo Vas pa nujno, da razkrijete tiste strašne reči iz preteklosti našega urednika. Bodite uverjeni, da so same znane stvari in bo iz vsega razvidno le, da se naš urednik v svojem političnem delovanju ni nikdar niti najmanj „pregrešil“ zoper slovensko narodnost. Mi rado vedno čakamo!!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Občinske volitve na Koroškem. Dne 29. dec. 1906 so zmagali Slovenci v Borljah v I. in II. razredu. — Istega dne so zmagali Nemci v Dholici. Slovenci se niso udeležili volitev, dasi

bi bili, kakor pravi „Mir“, lahko zmagali, ampak niso hoteli prevzeti velikanskih stroškov za šolo in druge stvari, katere je nakopal občini dose-danji nemčurski odbor. — Dne 27. dec. so zmagali Slovenci v obmejni občini Djekše na celi črti. — Dne 29. dec. so zmagali Slovenci v III. in II. razredu v Hodišah. — V Šmihelu nad Pliberkom so zmagali dne 27. decembra 1906 Slovenci. — V Rudi so si dne 27. dec. Slovenci priborili po hudem boju III. razred, I. in II. sta ostala v rokah nasprotnikov. — V Žitarivasi so dne 27. dec. 1906 zmagali Slovenci v II. razredu, III. in I. razred sta ostala v nasprotnih rokah.

Kranjsko.

Državna obrtna šola v Ljubljani. Že dvajset let obstoji v Ljubljani c. kr. umetelno-obrtna strokovna šola pod vodstvom ravnatelja Šubica. Šola obstoji sedaj iz dveh oddelkov: oddelka za lastno obrt in oddelka za umetno vezenje in čipkarstvo. Vlada se je sedaj končno odločila, da se šola spremeni v popolno obrtno šolo, prvo na slovenskem jugu. Učni jezik bo slovenski. Za šolo bo treba novega poslopja in ljubljanska občina je prevzela nalogo, s podporo interesovanih činiteljev isto zgraditi. Poslopje bo stalo okoli 600.000 K.

V Ljubljani je umrlo v letu 1906 1264 ljudi. „Zadružno Zvezo“ vseh „svobodomiselnih“ zadrug na Kranjskem snuje narodno-napredna stranka kranjska.

Novo stranko neodvisnih naprednih Slovencev, ki niso zadovoljni s sedanjima kranjskima strankama, ustanoviti so sklenili na shodn dne 30. grudnia 1906. Shoda se je udeležilo do 30 oseb. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki je dobil nalogo, da sestavi program in načrt za organizacijo. Shod zaupnikov se vrši že pred koncem svečana. Strankino glasilo je „Naš List“.

Med notranjskimi kmeti se pojavlja živahno gibanje za ustanovitev neodvisne stranke kmetov.

Redek slučaj umrljivosti v pretečenem letu je bil v vaseh Mašic, Jagon in Mali Otok, ki spadajo v postojnsko občino. Dočim je umrlo prvega pol leta 12 oseb, ni bilo v drugem polletju nobenega mrliča.

Socijalni demokrati na Kranjskem nameravajo pri prihodnjih državnozborskih volitvah ne samo v Ljubljani, ampak tudi po deželi nastaviti svoje kandidate.

Primorsko.

Shod zaupnih mož narodno-napredne stranke za Goriško se ima vršiti, kakor sporoča „Soča“, dne 20. t. m.

„Adrija“, počitniško društvo narodno-radikalnega dijaštva na Primorskem, osnuje dne 15. t. m. dve potujoči javni knjižnici in sicer v Mirnu pri Gorici in v Neblem ob italijanski meji.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

5. Lažnjiva mati in jezični otroci.

Da ni Bedračeva vzorno vzgajala svojih otrok, temu ne more ugovarjati nihče. Le poslušajte, do kakih prizorov je prišlo včasih!

Nekega dne je mati šivala v sobi — bilo je po obedu. Mlajša hči Ivanka se je igrala poleg matere, starejša Roza je pomivala v kuhinji posodo, Franček pa je imel nekaj opraviti v hlevu. Ker ga je zazeblo — bila je zima — šel je v sobo, da bi se malo ogrel. Na peči, kjer se je grel, je bil njegov stari telovnik. Iskal je nekaj v njegovih žepih, a ker ni našel, odišel je nevoljen iz sobe ter zaloputnil vrata z vso silo zn seboj, da so šipe zažvenketale. V veži pa se je začel jokati.

„Kaj pa je?“ vprašala je mati. „Idi, idi, Ivanka in poglej!“

Ivanka je šla v vežo, se vrnila ter rekla: „Krajcarje mu je nekdo vzel.“

„Reci mu, naj semkaj pride!“

Ivanka je privedla Frančka v sobo, ki se je jezno in žalosten postavil k peči. Trma mu je legla v srce in jezno je odgovarjal materi.

„Kaj pa ti je?“

„Krajcarje mi je nekdo vzel.“

„Tukaj v predalu so.“

„Morate vse pobrati.“

„Saj jih imaš zopet, tamkaj so.“

„Da!“

„Shranila sem ti jih samo.“

„Seveda! in ko bi ne bil šel sedaj gledat, pa bi jih tako nikdar ne bil več videl!“

„Jezik imaš dober! Kje si jih pa dobil? To mi povej.“

„Štiri sem že prej imel, štiri so mi pa stric dali.“

„Fant, ako ne lažeš?“

„Le idite jih vprašat.“

„Saj bom!“

Med tem je prišla Roza v sobo.

„Je-li Roza, da je res, da so mi dali stric 4 krajcarje?“

„Saj ni res,“ je dejala mati.

„Seveda ne!? je rekla Roza, pa smo se še menili o tem!“

„Kje?“

„Tam pri mizi.“

„Kedaj?“

„Prej pri obedu, ali ne, Ivanka?“

In Ivanka je potrdila, da so se res menili o tem pri obedu.

„Jaz ničesar ne vem“ tajila je mati, resnica pa je bila, da je dobro vedela, da so se menili o tem in koj po obedu je šla mati v Frančkove žepe iskat krajcarjev. Ko jih je našla v telovniku, jih je skrila v predal v omaro.

Roza se je smejala, kajti spoznala je, da se mati dela nevedno, ker tudi ona se je nasmihala. V Frančkovem srcu pa je rastla mržnja do te matere, ki tako očitno laže, da bi svojega otroka opeharila za par krajcarjev.

„Že vete, pa nočete povedati“, rekla je Roza, ki je dobro poznala mater.

Ker je uvidela mati, da s tajejem in lažjo nič ne opravi, poskusi drugače.

„Saj nimam nič zoper to, če imaš kak svoj krajcar, pa meni se ima povedati!“

„Vse da bi vam dajal, kaj ne!“

Tudi na to stran se ji ni posrečilo, zadržala se je tedaj: „Tiho! Drugokrat si pa boljše shranjaj, pa ne, da se ti v tistem razcapanem telovniku vlačijo po peči!“

Sedaj ji je pa zmanjkalo sape in pristavila je, da bi le nekaj rekla: „Krajcarji so že itak bili vsi raztreseni po peči.“

Medtem je dala Roza Frančku iz predala 4 krajcarje.

„Še štiri!“ ji je rekel Franček.

„Kaj so še ti tukaj tudi tvoji?“

„Mislim, da!“

Roza mu je dala še ostale 4 krajcarje.

„Saj so že bili tako vsi raztrošeni. Dva sem že tako tam doli pobrala,“ se je zopet vtaknila mati v pogovor.

Prepričana, da mati zopet laže in se boče le izviti, reče Roza in Franček: „Seveda!“

„Tam pod škrinjo sta bila.“

„Kaj pa da!“

„Da res! še sedaj leži eden tam.“

„Saj verjameva!“

„No, pa ga idita iskat,“ reče mati razžaljena, da ji nočeta verjeti.

„Tedaj bi ga že vi bili pobrali, je rekel Franček jezno.“

Ivanka je res šla iskat za škrinjo.

„Glejte je, kako je nora, da gre iskat“, smejala se je Roza. „Misliš, da je res kaj tam? Kako, saj nobeden krajcar ne manjka, saj ima Franček vseh osem!“

Kaj je mogla mati proti takemu dokazu? Tudi sedaj je bila njena laž očita, utihnila je in se smejala z Rozo vred. Bedračeva pač ni vedela, kako se otroke vzgaja, da so štedljivi, da ljubijo in spoštujejo svoje stariše. Njeni otroci so postali vsi samoglatvi, jezični, ki niso imeli niti trohice ljubezni in spoštovanja do svoje matere, ker jih je tako neumno vzgajala.

Gospodarski paberki.

Prvi vinski sejem v Ormožu.

Ker so se vinski sejmi v naši ožji domovini udomačili in dobro obnesli, priredi „Vinorejsko društvo v Ormožu“ v četrtek, dne 31. januarja 1907 v dvorani gostilne g. A. Skorčiča v Ormožu vinski sejem. Otvoritev sejma ob 11. uri popoldne. Ako upoštevamo dejstvo, da se je letos v ljubomerskih gorah, oziroma v ormoškem in ljubomerskem okraju pridelalo približno 22.000 hl vina in da je prištevati letošnji pridelek med boljše letnike, se je nadejati mnogobrojne udeležbe. Ni treba omeniti še posebej, da slovijo ljubomerske gorice od nekdaj kot najboljše v Avstriji; vrh tega so zasajene že več let z novimi nasadi, ki že rodé. V teh novih nasadih se negujejo najzlahtnejše, zemlji primerne vrste, tako, da bode na sejmu mogoče dobiti vina ene vrste. Nadalje je treba omeniti, da je peronospora, ki je v zadnjih vinskih krajih letos toliko škode napravila, našim goricam kolikor toliko prizanesla.

Na vinskem sejmu se nudi kupcu prilika, v kratkem času veliko vin poskusiti, on ni navezan na mešetarja, ni mu treba vse hribe prelaziti, predno dobi zaželeno blago. Kupec in pridelovalec sta v neposredni zvezi. Dobiček, ki ga imajo prekupci in mešetarji, ostane njima. Koliko pa je vreden čas, ki ga na taki način prihrani kupec! Železniške zveze so tudi zelo ugodne. Torej le v Ormož dne 31. januarja, gostilničarji, da se preskrbite s pristnim ljubomerčanom. Izbere boste veliko našli!

Razne novosti.

Sleparstvo v hranilnici. Hranilnica v Budimpešti je na podlagi ponarejenih pisem izplačala 300.000 K. Sleparstvo je izvedel neki uradnik, ki je izginil.

Kratki brzojavi. M. Č. je imel svojega sina Antona v sedmi latinski šoli. — Temu je nekoliko zmanjkalo denarja. Vendar si je toliko izposodil, da je brzojavil očetu: „Denarja! Vaš Anton“. — Še istega dne pa dobi odgovor: „Korobač! Tvoj oče.“

Oropana pošta. Pri Felzesvici na Ogrskem so roparji — najbrže cigani — napadli pošto, ubili voznika in oropali 50.000 K.

40 delavcev je podsulo v predoru pri gradnji železnice Lamsajd-Hunsruk na Nemškem. Dozdaj so izkopali 10 mrtvih in 15 ranjenih.

Nesreča na železnici se je pripetila dne 28. decembra l. l. pri Dundeu na Angleškem. Trečila sta dva vlaka. 16 oseb je mrtvih, 30. ranjenih.

Pravoslavni Slovani so obhajali svoj božič minoli ponedeljek, 7. t. m.

60.000 kron v eni noči izgubil je pri igri znani mažarski zapravljivec Semere.

Nadina Slavjanska, znana ravnateljica ruskega zbora, ki je obiskal večkrat tudi naša slovenska mesta, je umrla.

Društvene vesti.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju ima svoj redni občni zbor dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Na sporedu je: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev odbora, 5. sprememba pravil, 6. slučajnosti.

Zborovanje učiteljskega društva za ptujski okraj se 3. t. m. ni moglo vršiti in je preloženo na 7. prih. meseca. Upamo, da bode takrat boljši obisk.

Iz Ptuja. V nedeljo, dne 6. t. m. se je vršil občni zbor ptujske narodne „Čitalnice“. Predsednikom je bil izvoljen z vzklikom g. mag. farm. Fran Polak. — Pri slučajnostih je predlagal g. Zimič naročitev „Narodnega lista“, kar se je sprejelo.

V Žetalah pri Rogatcu se vrši dne 13. t. m. ustanovni shod kmetijskega bralnega društva za Žetale in okolico. Na shod je povabljen tudi potovalni učitelj g. Bele iz Maribora. Obilo uspeha!

Ljutomer. Plesni venček slov. obrtnikov se vrši v nedeljo 13. jan. t. l. v prostorih I. Vaupotiča. Začetek ob 7. uri zvečer, Vstopnina 80 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen ubogim otrokom Franc Jožefove šole, naj bi ne zamudil noben prijatelj otrok in neprisiljene zabave, priti na naš plesni venček. Če bi pa kdo bil zadržan osebno priti, pa naj blagohotno vpošlje vsaj vstopnino na g. brijača P. Veseliča v Ljutomeru. Za pričakovani obilni obisk in blage prispevke se vam že naprej zahvaljujejo

narodni obrtniki.

Bralno in pevsko društvo Maribor. V nedeljo, 13. t. m. predaval bode v društvenih prostorih v Narodnem domu gosp. dr. Poljanec o solncu in zvezdah. — Začetek ob 1/2 10 uri popoldne. Mariborski Slovenci, posebno okoličani, se vabijo, da se pridno udeležujejo predavanj, ker so ista za vsakega zanimiva in poučna.

Mariborska „Čitalnica“. Odbor mariborske „Čitalnice“ za leto 1907: predsednik g. dr. Leopold Koprivšek, podpredsednik gosp. dr. Anton Medved, tajnik g. dr. Ljudevit Pivko, blagajnik g. Ferdinand Lašič, knjižničar gosp. Marko Stajniko, odborniki: gosp. Alojz Bahovec, gosp. Srečko Stegnar, g. Boc, g. Franc Pišek. V gledališki odsek voljena gg: S. Stegnar in J. Boc.

Mariborska „Čitalnica“ priredi v letošnji zimi dva plesa; prvega dne 19. prosinca, drugega dne 2. svečana. Vabila se razpošljejo. Oba plesa se priredita v manjši dvorani. Čitalnica odstopi ob teh plesih svoje prostore gostilni in kadilcem, da se ohrani dvorana samo za ples. V postu priredi „Čitalnica“ Gregorčičev večer z umetniškimi programom.

„Učit. društvo za celjski in laški okraj“ ima v celjski okoliški šoli v nedeljo dne 13. jan. t. l. svoj glavni zbor po običajnem vsakoletnem vzporedju. Pričetek točno ob 11. uri popoldne. K prav obilni vdeležbi vabi odbor.

Slovensko pevsko društvo „Vraska Vila“ na Vranskem si je izvolilo na izvanrednem občnem zboru dne 6. jan. 1907 slodeči odbor. Predsednik gosp. Luka Stober, podpredsednik g. Ernest Brezovšek, pevovodja gosp. Ivan Kramar, tajnik g. Ivan Brinovec, blagajnik g. Anton Cizaj, zastavonoša in gospodar Franc Junger. Odborniki in namestniki Gg. Matija Sevnik, Ivan Golob, Karl Košenina.

Pri XXV. občnem zboru Šaleške čitalnice v Šoštanj dne 6. t. m. izvolil se je sledeči odbor: Predsednik g. dr. Fran Mayer, podpredsednik g. Vinko Kolšek, blagajnik g. Anton Kocuvan, tajnik g. Rudolf Vodeb, ostali odborniki gg. Alojz Trobej, Ivan Šoln in Ivan Zupanc. V predpustu se priredita dve veselici in sicer dne 20. prosinca in dne 10. svečana. Društva v Šaleški in Savijski dolini so prošena, da vsaj 20. prosinca ne bi priredila kake veselice, da se zamorejo člani vseh društev naše veselice udeležiti.

Narodna Čitalnica v Slovenjemgradu priredi v soboto, dne 19. prosinca 1907 v Narodnem domu v Slovenjemgradu, plesno veselico. Svira šoštanjska narodna godba. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K; za obitelj 3 K.

XVII. občni zbor Čitalnice v Brežicah se vrši po običajnem vzporedju 13. januarja t. l. ob 3 uri popoldne v „Narodnem domu“.

„Brežiški sokol“ priredi v nedeljo dne 13. t. m. v proslavo pesnika Simona Gregorčiča častni večer s predavanjem njegovega životopisa, prednašanjem njegovih poezij in zborovim in solo-petjem njegovih uglasbenih pesni. Ker je Gregorčič ljubljene slovenskega naroda, kojemu je podaril nedosežne svoje poezije, izkažimo mu tudi v Brežicah vsekakor zaslužno posmrtno čast in se vdeležimo v velikem številu častnega večera!

Telovadno društvo „Brežiški sokol“ naznanja tem potom vsem svojim članom, da se vrši njega občni zbor v nedeljo dne 20. t. m. Zvečer ob 8. uri v mali dvorani „Narodnega doma“ z sledečim sporedom. Poročilo staroste, tajnika, blagajnika in načelnika. Dalje volitev novega odbora in slučajnosti. Opozorjamo vse člane, da se sigurno vdeležijo občnega zbora. Na zdar!

Zahvala.

Dne 22. decembra 1906 priredilo je podpisano šolsko vodstvo ubogi šolski mladini krasno božično drevesce z bogatimi darili, kjer je bilo obdarovano 132 ubogih otrok z različnim blagom za obleko itd.

V to svrhu je nabralo šolsko vodstvo pri raznih človekoljubnih šolskih dobrotnikih v Št. Vidu in na Planini 138 K. Razun tega so še prispevale razne tvrdke z različnim manufakturnim, spece-rijskim galanterijskim blagom.

Vsem blagim dobrotnikom izreka torej tem potom podpisano šolsko vodstvo v imenu šolskih otrok najiskrenejšo zahvalo.

Šolsko vodstvo v Št. Vidu na Planini, dne 28. decembra 1906.

Fran Bračič, nadučitelj.

Listnica uredništva: Trbovlje, Vojnik, Mozirje, Sv. Duh na Ostrem vrhu in drugi: Nakopičilo se nam je za to številko zopet toliko gradiva, da smo morali marsikaj odložiti. Kar ne bo zastarelo, prinesemo v prihodnji številki. Se enkrat pa prosimo c. gg. dopisnike, naj bodo kratki — jedernati — resnicoljubni!!

Slovenske knjige, katere ste prebrali in ki Vam ležijo doma, žrtvujte jih ljudskim knjižnicam

„Prosvete“

ter vpošljite v Celje na naslov: med. vet. I. Lešničar, Graben 3. Denarne prispevke na naslov: Kand. fil. Iv. Prekoršek, Prekorje pošta Celje.

Imena darovalcev objavimo.

Trgovino in gostilno

jako lepo urejeno s kuhinjo, sobami, klet, hlev, vrt
da takoj pod ugodnimi pogoji v najem
HINKO DOBNIK v Zrečah pri Konjicah.

Dva težka konja

rujava, pet let stara, 16^{1/2}, pesti visoka, jako močna in pridna
proda zaradi pomanjkanja hlapcev po ceni

HINKO DOBNIK v ZREČAH pri Konjicah.

Sprejemem

dva učenca

pod običajnimi pogoji.

IVAN REBEK, ključavničarski mojster v Celju.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Važno

za ženine in neveste, katerim naznanjam, da so ravno došle nove pošiljave volnenega blaga za nevestne in modernih štofov in kamgarna za ženine obleke kakor tudi najnovejše v svilnatih robcih ter različnih vencev in šopkov. — Nadalje imam vedno veliko zalogo odev lastni izdelke, platno za rjuhe, cvilih, za žimnice grade za pernice in glavnice, preproge in garniture za postelje in mize.

Točna in strogo solidna postrežba

„Pri Ljubljančanu“

R. Stermecki & Celje

zalagatelj o. kr. držav. uradnikov

Manufakturna in modna trgovina

Na debelo in drobno.

V hiši slovenske posejilnice.

VINKO KUKOVEC

stavbeni podjetnik **CELJE** Ljubljanska cesta 6

se priporoča za vsa stavbena dela. Isti je absolvent c. kr. državne obrtne šole v Gradcu in je napravil državni izpit pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Preteklo leto je v splošno zadovoljnost dovršil šolski stavbi na Polzeli in v Laporju.

Razglas.

Podpisano načelstvo
išče sposobnega

drevesničarja

za podružnico v Mokronogu. Letna plača za sedaj je 700 K. Prošnje z izkazi je vložiti do 15. februarja, službo pa bo nastopiti 1. marca 1907. — Več se izve pri g. Fr. Prijatelju v Tržiču ali pri tajništvu.

Načelstvo kmetijske podružnice v Mokronogu

dne 3. januarja 1907.

FR. ZUPANČIČ.

Vinorejsko društvo v Ormožu

priredi v četrtek, dne 31. januarja 1907
v dvorani gostilne g. ANTONA SKORČIČA

prvi vinski sejem

Ponujala se bodo vina lanskega, prav dobrega pridelka, kakor tudi vina starejših letnikov iz vseh vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih gor.

Začetek ob 11. uri predpoldne.

Železniške zveze z Ormožem: Iz Maribora odhod poštne vlaka ob 8 uri 15 min. predpoldne. — Iz Ljubljane, odhod poštne vlaka ob 5. uri 9. min. zjutraj. — Prihod v Ormož ob 10. uri 24. min. predp. — **Odhod iz Ormoža:** ob 1. uri 23 min. pop. brzovlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana. Ob 4. uri 37 min. pop. poštni vlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana.

Ormož, v januarju 1907.

Za odbor „Vinorejskega društva“

načelnik: **Dr. J. Geršak**

Kletarsko društvo v Ormožu

vpisana zadruga z omejeno zavezo

priporoča svojo veliko zalogo

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih gor.

5—2

Pošilja se od 56 litrov naprej.

(22)

Cene nizke.

Vzorci zastoj in franko.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in priprosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne železne ograje

za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljava strelododov itd. Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše. — Železna vrata = Svoji k svojim!

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravlični vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno

napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK

stavbeni in umetni ključalničar

Celje, Poljske ulice 14.